

Кількість кредитів ЄКТС - 2 кредити.

I. Основна мета засвоєння курсу полягає у формуванні у студентів знання про сутність, закономірності існування і розвитку культури, її значення для людства та способи її пізнання.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності).

Дисципліна «Культурологія» дозволяє студентам опанувати сутність, закономірності існування і розвитку культури, її значення для людства та способи її пізнання, з особливим акцентом присутності культури в «online» просторі.

III. Завдання дисципліни навчити студентів отримати знання щодо основних положень культурологічної теорії та сформувати здатність в історико-культурному аналізі художньої творчості виходити на рівень найзагальніших – онтологічних – складників і тим самим включити його в контекст філософської інтерпретації культури

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- основні етапи культури і основні культурні епохи;
- розуміти культуроформуючі ідеї, цінності, а також основні тенденції світового культурно-історичного процесу;
- розуміти художні стилі, їх художню мову та світоглядну специфіку.

Основні вміння:

- мати навички у встановленні зв'язків конкретних художніх явищ з реаліями сучасної їм дійсності та розглядати ці явища у світлі культурологічної теорії;
- орієнтуватися в сучасному художньому процесі;
- дати характеристику певному художньому явищу сучасності;

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Культурологія як наука і навчальна дисципліна. Сутність культури.

Культурогенез. Основні напрямки розвитку світової та української культури.

Об'єкт і предмет культурології. Узагальнення теоретичних моделей походження і розвитку культури. Фундаментальна і прикладна культурологія. Моделі культурологічного дослідження. Дихотомія „Схід” – „Захід”. Поняття культури і цивілізації. Культура як система. Функції культури. Типологія культури. Основні категорії культури: простір, час, людина, символ, знання, тексти. Мови культури. Поняття світової і національної культури. Сутність культурогенезу. Міфології первісної свідомості. Світ і людина в первісній культурі. Феномен культури в інтерпретації історичних філософських шкіл. Культура в тлумаченні представників української філософської думки. Культурологічні концепції ХХ ст.

Тема 2. Стародавні східні цивілізації як тип культури. Індо-буддійська, японо-буддійська та даосько-конфуціанська культури.

Схід-Захід в сучасній культурологічній думці. Культура Стародавнього Єгипту. Культура Месопотамії. „Осьовий час”. Конфуціансько-даосистська система цінностей. Прагнення гармонії через ритуалізацію буття в стародавньому Китаї.

Індуїстсько-буддистський тип духовності. Парадигма Колеса в індійській культурі. Естетичність як концептуальна домінанта культури Японії.

Тема 3. Антична цивілізація як фундамент нової ери.

Витоки і межі грецької та латинської античності. Світ і людина в давньогрецькій культурі. Світ і людина в давньоримській культурі. Вплив античного епосу на розвиток європейської цивілізації. Християнство – новий тип духовності як „відповідь” на „виклик” античної кризи.

Тема 4. Феномен Європейського середньовіччя. Культура Київської Русі.

Християнство і формування нового світорозуміння. Візантійська культура. Архітектурний і художній подвиг Середньовіччя: романський та готичний стилі. Лицарство як морально-естетичний ідеал епохи. Світоглядні універсалії української культури. Історико-культурні наслідки запровадження християнства в Київській Русі та його національна специфіка. Основні осередки соціального і культурного життя в Галичині і Волині. Мислителі Київської Русі.

Тема 5. Світ арабо-мусульманської культури. Відродження: нові ідеї, ідеали, художня мова.

Вплив ісламу на духовні цінності арабських народів. Середньовіччя – доба розквіту арабської науки і філософії. Мусульманські скарги Індії. Формування генерації гуманістів. Нова концепція людської особистості. Перші моделі і заклади гуманістичної освіти. Ренесансне тиранство і „макіавеллізм”. Криза ренесансних ідей.

Тема 6. Доба бароко в Україні. Українське бароко.

Реформація та контрреформація й їх слід у культурі. Італійська барокова школа. „Золоте століття” ісламського живопису. Фламандське і голландське мистецтво – художні полюси XVII ст. Нові процеси в соціальному і духовному житті: реформування церкви та освіти. Специфіка національного варіанту бароко в літературі, театрі, музиці. Нові образи і герої в образотворчому мистецтві. Стиль барокових ансамблів в Україні.

Тема 7. Соціально-культурний динамізм Європи XVIII-XIX ст. Основні параметри культури XX ст.

Класицизм як мистецтво героїчної громадської. Раціоналістична картина світу і людини у Просвітництві та її відродження в художній культурі. Романтизм та реалізм. Зародження модернізму: творчість імпресіоністів та постімпресіоністів. Стиль модерн. Загострення проблеми гуманізму в житті і мистецтві. Авангардизм в архітектурі. Функціоналізм в архітектурі. Нові виражальні засоби в музиці. Молодіжна субкультура 60-х років як контркультурний рух. Масова культура як наслідок соціально-культурних трансформацій XX ст.. Злет і трагедія української культури в XX ст. Постмодернізм як духовна ситуація і нове мистецтво.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра культурології Інституту філософської освіти і науки: доцент Процик Л.Л., викл. Василенко В.С.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 72 годин (2 кредити СКТС), з яких: лекційних - 18 год., семінарських - 12 год., індивідуальної роботи - 10 год., самостійної роботи студентів - 32 год.

Дисципліна викладається у VI семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М.Закович, І.А.Зязюн, О.М.Семашко та ін. / За ред. М.М.Заковича. – К.: Знання, 2004.
2. Введение в культурологию: Учебное пособие. / Рук. авт. кол. Е.В. Попов. – М., 1996.
3. Меднікова Г.С. Українська та зарубіжна культура ХХ століття: Навч. посіб. – К.: Знання, 2002.

IX. Метод навчання: Лекції із застосуванням електронних презентацій.

Консультації: відповідно до графіку консультацій професорсько - викладацького складу кафедри культурології.

X. Система оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на семінарських заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань, підготовки есе за заданою тематикою.

Підсумковий контроль: залік у VI семестрі.

XI. Реєстрація на навчальну дисципліну: в деканаті.